

Nieuwsbrief PFR Updates - Nummer 04, 2015

Nummer 4, 2015

Redactie: W.M. Schrama, L. Hu, M. Jonker, M. van der Leeden en J. Tigchelaar.

INHOUDSOPGAVE

Hoge Raad

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2015:86](#) 16-01-2015

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2015:40](#) 09-01-2015

Hof

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2014:10082](#) 23-12-2014

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2014:10080](#) 23-12-2014

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2014:8330](#) 30-10-2014

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2014:8106](#) 21-10-2014

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2014:7948](#) 16-10-2014

Uitspraken zonder ECLI

[Europees Hof voor de Rechten van de Mens](#) 15-01-2015

Kuppinger/Duitsland

Bij deze uitspraak ontbreekt de ECLI

RECHTSPRAAK

Kuppinger/Duitsland

Waar nodig voor tenuitvoerlegging omgangsrecht moet rechter hoge boete opleggen.

Klager is vader van een buiten huwelijk geboren zoon. De moeder verzet zich tegen omgang tussen klager en zijn zoon. In 2005 bepaalde de Rechtbank Frankfurt-am-Main dat klager zijn zoon wekelijks onder toezicht mocht bezoeken. In de daaropvolgende twee jaren zag klager zijn zoon drie keer. In 2009 beval de rechter dat klager gedurende een jaar zijn zoon niet mocht bezoeken. In 2010 bepaalde de rechter dat klager recht had om persoonlijke informatie over zijn zoon te ontvangen.

In 2010 wendde klager zich tot het EHRM en op 21 april 2011 oordeelde de Straatsburgse rechter dat artikel 6 EVRM was geschonden door de onredelijk lang durende procedure (ruim vijf jaar) en artikel 13 EVRM door het ontbreken van een effectief rechtsmiddel. Vanaf 2010 beveelt de rechtbank dat klager begeleide omgang moet hebben maar deze wordt regelmatig gestoord of onderbroken door de moeder. Ook geeft het kind aan dat hij liever bij zijn moeder wil zijn. Klager verzoekt de rechtbank om moeder een boete op te leggen maar de rechter legt alleen de laagste boete op. In beroep benoemt het hof van beroep een bijzondere curator die moet zorgen dat het omgangsrecht ten uitvoer wordt gelegd, maar het hof vindt geen curator die met klager wil samenwerken. Soms deed moeder de deur niet open. Ook is klager meermaals voor een rechtbankzitting niet komen opdagen.

In Straatsburg stelt klager dat artikel 8 EVRM is geschonden omdat zijn omgangsrecht niet ten uitvoer is gelegd. Het EHRM betreft uitsluitend feiten die niet in de eerdere EHRM-klacht – op 21 april 2011 – zijn beoordeeld. Het opleggen van een boete van slechts € 300 en de benoeming van een bijzondere curator was niet effectief. Het EHRM haalt zijn vaste rechtspraak aan, waarin is gezegd dat de cruciale vraag is of de staat alles heeft gedaan om omgang ten uitvoer te leggen dat redelijk verwacht kon worden in de omstandigheden van het geval. Het EHRM beoordeelt het optreden van de rechtbank als inadequaar. De opgelegde boete is te laag en bovendien geeft de rechtbank moeder steeds het voordeel van de twijfel. Het EHRM deelt de te beoordelen periode in tweeën. In de eerste periode is de besluitvorming van de rechtbank – waarmee tien maanden is gemoeid – niet voortvarend genoeg. Artikel 8

EVRM is in deze periode geschonden. De tweede periode duurde twee jaar en negen maanden bij de rechtbank en tien maanden bij het hof van beroep. De staat stelt dat vertraging mede is veroorzaakt doordat klager de medewerking van de bijzondere curator heeft belemmerd en bovendien voor enkele rechtbankzittingen niet is komen opdagen. Gelet op klagers rol in de vertragingen, oordeelt het EHRM dat de totale vertraging niet voor rekening van de staat is. Tot slot oordeelt het EHRM dat artikel 13 EVRM is geschonden doordat klager geen effectief rechtsmiddel heeft om de tenuitvoerlegging van het omgangsrecht te bewerkstelligen. Er bestond een schadevergoedingsregel maar deze mogelijkheid is niet afdoende om een bezoekrecht tussen een ouder en een jong kind te bewerkstelligen.

Instantie: Europees Hof voor de Rechten van de Mens

Datum uitspraak: 15-01-2015

Zaaknummer: 62198/11

RECHTSPRAAK

Niet-uitgevoerd periodiek verrekenbeding. Hof geeft toepassing aan artikel 1:141 lid 3 BW. Het vermogen behorende tot de tandartsenpraktijk van de man behoort in principe tot het te verrekenen vermogen. Dat dit anders zou zijn, heeft de man niet aangetoond. Wettelijke rente is verschuldigd vanaf het tijdstip dat de periodieke verrekenplicht is omgezet in een finale verrekenplicht, dat is het tijdstip van indiening van het scheidingsverzoek. De verrekenvordering is vanaf dat tijdstip opeisbaar en het verzuim treedt aanstonds, zonder ingebrekestelling, in.

Partijen zijn met elkaar gehuwd geweest onder het maken van huwelijkse voorwaarden. In de huwelijkse voorwaarden is een periodiek verrekenbeding opgenomen, waaraan tijdens het huwelijk nooit uitvoering is gegeven. Bij de echtscheidingsbeschikking heeft de rechtbank onder meer bepaald dat de man, uit hoofde van de verrekening van de tandartsenpraktijk, aan de vrouw dient te betalen € 155.000 en dat de over en weer verschuldigde bedragen worden vermeerderd met de wettelijke rente vanaf 21 augustus 2013, te weten de datum van de echtscheidingsbeschikking. De man is hiervan in hoger beroep gekomen.

Het hof overweegt dat, op grond van artikel 1:141 lid 3 BW wordt vermoed dat het vermogen van de tandartsenpraktijk van de man op de peildatum tot het te verrekenen vermogen behoort. Ingevolge artikel 1:141 lid 3 BW ligt het op de weg van de man om dit vermoeden te weerleggen. Naar het oordeel van het hof heeft de man daartoe onvoldoende gesteld. Het hof overweegt dat de omstandigheid dat de tandartspraktijk privévermogen betreft, onverlet laat dat ten aanzien van de privévermogens van ieder der ex-echtgenoten als in het geval als het onderhavige, onderscheid valt te maken tussen de te verrekenen gedeeltes en de niet te verrekenen gedeeltes. Hierbij dient volgens het hof te worden aangetekend dat het bestaan van een niet te verrekenen gedeelte moet worden aangetoond. Hiertoe heeft de man naar het oordeel van het hof onvoldoende gesteld. Derhalve is het hof met de rechtbank van oordeel dat de waarde van de tandartsenpraktijk dient te worden verrekend. Het feit dat de man zowel in eerste aanleg als in hoger beroep niet heeft meegewerkt aan deskundigenonderzoek naar de

waarde van de tandartsenpraktijk dient voor rekening en risico van de man te blijven. Het hof is met de rechtbank van oordeel dat de waarde van de praktijk op € 310.000, dient te worden gesteld.

De vrouw heeft voorts in hoger beroep het hof verzocht te bepalen dat de man de wettelijke rente verschuldigd is aan de vrouw, berekend vanaf de peildatum, terwijl de man van mening is dat het redelijk en billijk is dat de wettelijke rente slechts verschuldigd is vanaf het moment van de eindbeschikking van de rechtbank.

Het hof overweegt dat volgens vaste jurisprudentie, mede gelet op artikel 1:142 lid 1 aanhef en onder b BW moet worden aangenomen dat de vordering uit de door de omzetting ontstane finale verrekenplicht in beginsel ontstaat op het tijdstip van indiening van het echtscheidingsverzoek. Op dit tijdstip worden ook de samenstelling en de omvang van het te verrekenen vermogen bepaald. Op grond van artikel 6:38 BW is de vordering uit de door de omzetting ontstane finale verrekenplicht opeisbaar geworden op het moment dat deze is ontstaan. Het verzuim ten aanzien van de door de omzetting ontstane finale verrekenplicht treedt aanstonds en zonder ingebrekestelling in op het moment waarop de vordering is ontstaan en opeisbaar is geworden, derhalve op 24 april 2006, de datum van indiening van het echtscheidingsverzoek. Het hof wijst op grond van het bovenstaande het verzoek van de vrouw toe. Dit betekent dat de man de wettelijke rente verschuldigd is aan de vrouw, berekend vanaf de peildatum.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 23-12-2014

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2014:10080

Zaaknummer: 200.137.063-01

Wetsartikelen: 1:141 BW ; 6:38 BW

RECHTSPRAAK

De moeder verhuist na echtscheiding met de kinderen naar Colombia. De vader verzoekt vervolgens om nihilstelling van de door hem te betalen kinderalimentatie. Het hof deelt de opvatting van de man, dat in Colombia een lagere levensstandaard geldt dan in Nederland. Het hof stelt de behoefte van de minderjarigen vast op 70% van de behoefte die de minderjarigen in Nederland zouden hebben.

Uit het door echtscheiding ontbonden huwelijk van partijen zijn twee minderjarige kinderen geboren. De minderjarigen zijn geboren in Colombia. In het kader van de echtscheiding kwamen partijen overeen dat de man maandelijks € 250 per kind aan de vrouw zal betalen ter zake van kinderalimentatie. De vrouw besluit vervolgens om samen met de minderjarigen terug te keren naar Colombia. De man richt zich tot het hof met het verzoek om het door hem te betalen bedrag aan kinderalimentatie te wijzigen. Daartoe stelt de man dat de levensstandaard in Colombia een stuk lager ligt dan in Nederland. Daarmee moet rekening worden gehouden in het kader van de behoefteberekening van de minderjarigen, aldus de man.

Het hof volgt de man in zijn standpunt dat de levensstandaard in Colombia lager ligt dan in Nederland. Daarmee houdt het hof dan ook rekening bij de berekening van de behoefte van de minderjarigen. Het hof zoekt in dat kader aansluiting bij de 'Regeling woonlandbeginsel in de sociale zekerheid 2012' en komt tot het oordeel dat de behoefte van de kinderen in Colombia begroot kan worden op 70% van de behoefte die de minderjarigen in Nederland zouden hebben.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 23-12-2014

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2014:10082

Zaaknummer: 200.136.969-01

RECHTSPRAAK

Geen wijziging partneralimentatie wegens wijziging omstandigheden. Partijen zijn bewust afgeweken van de wettelijke maatstaven, nu de in het convenant overeengekomen alimentatie niet is afgestemd op behoefte van de vrouw in het licht van de welstand tijdens het huwelijk en evenmin rekening is gehouden met eigen inkomsten van de vrouw, terwijl ook niet de volledige draagkracht van de man in ogenschouw is genomen. De door de man gestelde gewijzigde omstandigheden zijn niet zodanig dat de vrouw naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid ongewijzigde instandhouding van de afspraken niet langer mocht verwachten.

Partijen zijn met elkaar gehuwd geweest. Het huwelijk is op 19 maart 2009 ontbonden door echtscheiding. Vooruitlopend op een op te stellen echtscheidingsconvenant hebben partijen afspraken gemaakt die zij hebben vastgelegd in een door beiden ondertekend stuk met de aanhef 'Basis afspraken scheiding'. In dit stuk hebben partijen neergelegd op welke wijze partneralimentatie door de man aan de vrouw zou worden voldaan, waarbij de doelstelling is neergelegd dat de vrouw netto € 2.000 per maand ontvangt (bruto ca. € 3.000).

In het convenant hebben partijen vervolgens neergelegd dat de man maandelijks een bedrag van € 3.000 aan de vrouw zal overmaken bij wijze van partneralimentatie.

De man heeft de rechtbank bij dit geding inleidend verzoekschrift verzocht de partneralimentatie op nihil te stellen. Bij de bestreden beschikking d.d. 27 maart 2013 heeft de rechtbank het verzoek van de man afgewezen. De man is hiervan in hoger beroep gekomen.

Het hof overweegt dat uit de overgelegde stukken blijkt, dat is overeengekomen dat de verdien capaciteit van de vrouw geen rol speelt en dat eventuele inkomsten van de vrouw uit zang of les buiten beschouwing blijven. Verder blijkt uit de stukken dat met haar inkomsten ten tijde van het maken van het convenant, geen rekening wordt gehouden maar ook dat het inkomen dat de vrouw in de toekomst zal verwerven geen rol zal spelen bij partneralimentatie.

Voorts is gebleken dat de behoefte van de vrouw is vastgesteld op € 2.000 maar dat deze behoefte niet is afgestemd op de huwelijksgelateerde behoefte, waarbij het hof de opmerking maakt dat de man in de laatste jaren van het huwelijk een salaris genoot van ruim € 10.000 bruto per maand. Uit de stukken blijkt naar het oordeel van het hof voorts dat de bonussen van de man en de aflossing op schulden geen rol spelen bij het bepalen van de draagkracht van de man. Partijen hebben daarnaast de mogelijkheid van fiscale aftrek van de door de man te betalen partneralimentatie buiten beschouwing gelaten en de man heeft willens en wetens de mogelijkheid aanvaard dat fiscale aftrek niet mogelijk is. Aldus het hof. Op grond hiervan is het hof van oordeel dat partijen bij het maken van het echtscheidingsconvenant bewust zijn afgeweken van de wettelijke maatstaven.

De man voert nog een aantal na het maken van het convenant opgetreden wijzigingen van omstandigheden aan, zoals het aangaan van een nieuwe relatie, de geboorte van kinderen en verandering van werkring. De man stelt echter niet dat na het tot stand komen van het convenant een wijziging van omstandigheden is ingetreden die meebrengt dat de vrouw, in het licht van bestaande omstandigheden, naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid ongewijzigde instandhouding van de overeenkomst niet mag verwachten. Naar het oordeel het hof mocht dit van de man worden verlangd. Dit betekent dat het hof niet overgaat tot wijziging van de in het convenant overeengekomen partneralimentatie en het verzoek van de man afwijst. Dit betekent dat de man gehouden blijft aan de vrouw een bijdrage van € 3.000 per maand te voldoen.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 30-10-2014

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2014:8330

Zaaknummer: 200.128.956

RECHTSPRAAK

De moeder verzoekt primair de huidige roepnaam van de minderjarigen op te nemen in de geboorteakten van de minderjarigen als de eerste voornaam. Het hof wijst dit verzoek af, maar wijst vervolgens het subsidiaire verzoek van de moeder toe om de voorgestelde namen als tweede voornaam in de geboorteakten op te nemen.

De rechtbank wijst het verzoek van de moeder om de voornamen van haar twee minderjarige kinderen te wijzigen af vanwege het ontbreken van een voldoende zwaarwegend belang. In hoger beroep verzoekt de moeder primair om de huidige roepnamen van de minderjarigen, als zijnde de eerste voornaam, in de geboorteakten van de minderjarigen op te nemen.

Het hof stelt in dat kader voorop dat een rechter wijziging van voornamen kan gelasten op verzoek van de betrokken persoon zelf, of op verzoek van diens wettelijk vertegenwoordiger. Voor toewijzing van een dergelijk verzoek dient evenwel een voldoende zwaarwichtig belang te bestaan (artikel 1:4 lid 4 BW).

In dat kader voert de moeder aan dat de minderjarigen nagenoeg sinds hun geboorte, binnenshuis en binnen familiale kringen, worden aangesproken met hun huidige roepnaam. In 2010 verbleef de moeder samen met de minderjarigen in een blijf-van-mijn-lijfhuis. Sindsdien worden de minderjarigen in het sociale leven alleen nog aangesproken met hun huidige roepnaam. De minderjarigen zijn door het jarenlange gebruik van hun roepnaam gewend geraakt aan deze naam. Het gebruik van hun formele voornamen roept bij de minderjarigen nare herinneringen op aan het verleden met hun vader. De minderjarigen geven zelf de voorkeur aan het gebruik van hun roepnaam. Bovendien ondervinden de minderjarigen hinder van de afwijkende voornaam in hun geboorteakte, omdat zij daardoor steeds moeten uitleggen waarom hun roepnaam anders luidt.

Het hof respecteert de namen die de ouders bij de geboorte van de minderjarigen hebben gekozen en die als zodanig in de geboorteakte van de minderjarigen zijn vermeld. Deze namen zijn bovendien verbonden aan de deels Turkse achtergrond van de minderjarigen. Het hof

wijst het primaire verzoek af. Anderzijds staat vast dat de minderjarigen in het sociale leven, in ieder geval sinds 2010, gebruik maken van hun huidige roepnaam. Daarnaast heeft de vader volgens het hof onvoldoende weersproken dat de minderjarigen hinder ondervinden van het feit dat hun huidige roepnaam geen deel uitmaakt van de naam die in hun geboorteakte is vermeld. Het vorenstaande brengt het hof tot het oordeel dat een voldoende zwaarwichtig belang aanwezig is om het subsidiaire verzoek om de voornamen toe te voegen aan de bestaande voornamen, echter dan als tweede voornaam, toe te wijzen. Een toevoeging van een tweede voornaam is volgens het hof namelijk minder ingrijpend van aard, dan een toevoeging van een eerste voornaam (artikel 1:4 lid 2 BW).

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 21-10-2014

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2014:8106

Zaaknummer: 200.143.432

Wetsartikelen: 1:4 BW

RECHTSPRAAK

Vrouw verweert zich tegen echtscheidingsverzoek met een beroep op het pensioenverweer (artikel 1:153 BW), omdat haar nabestaandenpensioen door de echtscheiding ernstig vermindert. Het hof oordeelt dat, ook al zou een vermindering optreden, de vrouw onvoldoende heeft gemotiveerd dat zij niet redelijkerwijs zelf voldoende voorzieningen kan treffen.

Partijen zijn op 16 mei 1992 met elkaar gehuwd na tevoren huwelijkse voorwaarden te hebben gemaakt. Bij de bestreden beschikking heeft de rechtbank echtscheiding tussen hen uitgesproken. De vrouw is met drie grieven in hoger beroep gekomen tegen de beschikking waarvan beroep, waaronder een grief die ziet op de echtscheiding. De vrouw verzoekt het hof de bestreden beschikking te vernietigen en (onder andere) de beslissing op het echtscheidingsverzoek aan te houden totdat er een voorziening ten aanzien van het nabestaandenpensioen is getroffen. De vrouw doet alsnog een beroep op artikel 1:153 BW en vindt dat eerst een voorziening moet worden getroffen voor de ernstige vermindering van haar pensioenaanspraak. In haar toelichting op deze grief voert de vrouw, samengevat, aan dat haar aanspraak op een nabestaandenpensioen bij vooroverlijden van de man door het uitspreken van de echtscheiding daalt van € 31.000 naar € 9.999. Dit is een ernstige vermindering waarvoor, naar de mening van de vrouw, eerst een voorziening dient te worden getroffen voordat het echtscheidingsverzoek wordt toegewezen. Hier komt nog bij dat de vrouw na de echtscheiding ook geen aanspraak meer kan maken op de toeslagen ingevolge het nabestaandenpensioen en op de ANW-compensatie (ten bedrage van ruim € 10.000).

Ten aanzien van het beroep van de vrouw in hoger beroep op artikel 1:153 BW oordeelt het hof als volgt. Krachtens artikel 1:153 lid 1 BW kan, indien als gevolg van de verzochte echtscheiding een bestaand vooruitzicht op uitkeringen aan de andere echtgenoot na vooroverlijden van de echtgenoot die het verzoek heeft gedaan, zou teloorgaan of in ernstige mate zou verminderen, en de andere echtgenoot deswege tegen dat verzoek verweer voert, deze niet worden toegewezen voordat daaromtrent een voorziening is getroffen die, gelet op de omstandigheden van het geval, ten opzichte van beide partijen billijk is te achten. De vrouw

heeft evenwel tegenover de gemotiveerde betwisting door de man onvoldoende onderbouwd dat zich door de echtscheiding bij vooroverlijden van de man een ernstige vermindering van haar pensioenaanspraak zou voordoen, terwijl niet redelijkerwijs is te verwachten dat de vrouw voor dat geval zelf voldoende voorzieningen kan treffen. De man heeft ter mondelinge behandeling aangevoerd dat de vrouw zelf zal kunnen bijverzekeren en dat zij daarvan als verzekeringsadviseur had moeten weten. Hiermee strookt de uitlating van de vrouw ter mondelinge behandeling in eerste aanleg dat een dalende risicoverzekering kan worden afgesloten tegen een heel lage maandpremie en dat daarmee het verlies aan nabestaandenpensioenrechten kan worden verzekerd, en dat zij in de krant aanbiedingen ziet van € 250.000 dekking voor € 30 per maand. Hier komt bij dat de man (verweerschrift in hoger beroep onder 4) niet, althans onvoldoende gemotiveerd, betwist heeft aangevoerd dat partijen over en weer op elkaars leven een levensverzekering hebben afgesloten die bij overlijden voor de einddatum een bedrag van € 45.378 zal uitkeren, en dat dit een voorziening is waarmee de vrouw in geval van vooroverlijden van de man zal worden gecompenseerd voor de lagere aanspraak op nabestaandenpensioen. Het hof oordeelt dat op grond van het vorenstaande deze grief van de vrouw faalt.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 16-10-2014

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2014:7948

Zaaknummer: 200.135.540

Wetsartikelen: 1:153 BW

RECHTSPRAAK

De (appèl)rechter is bij zijn beslissing omtrent het ontslag van een bewindvoerder niet gebonden aan de gronden die een belanghebbende daarvoor eventueel heeft aangevoerd. Het hof heeft het beginsel van hoor en wederhoor geschonden omdat het zijn oordeel in belangrijke mate heeft gebaseerd op de inhoud van een brief waarvan niet alle partijen in het geding kennis hebben kunnen nemen.

X is verstandelijk gehandicapt. Haar goederen zijn onder bewind gesteld ex artikel 1:431 BW, met aanstelling van haar moeder als bewindvoerder. Haar zus is aangesteld als mentor ex artikel 1:450 BW.

In dit geding heeft de zus verzocht het bewind en het mentorschap om te zetten in een ondercuratelestelling ex artikel 1:378 BW. De kantonrechter heeft dit verzoek afgewezen. Vanwege de onenigheid tussen de moeder en de zus heeft de kantonrechter evenwel ambtshalve de moeder als bewindvoerder en de zus als mentor ontslagen, en in hun plaats een professionele bewindvoerder en mentor benoemd.

X en haar moeder zijn in hoger beroep opgekomen tegen het ontslag van de moeder als bewindvoerder en tegen de benoeming van de nieuwe bewindvoerder en mentor. Het hof heeft de beschikking van de kantonrechter bekrachtigd. Het hof achtte gewichtige redenen voor het ontslag van de moeder als bewindvoerder aanwezig, van welke gewichtige redenen pas ter gelegenheid van de procedure in hoger beroep is gebleken. Die gewichtige redenen bestaan erin dat de moeder als bewindvoerder in het door haar gevoerde financiële beheer niet altijd de belangen van X op voldoende adequate wijze heeft behartigd. Daartoe overwoog het hof dat de nieuwe bewindvoerder heeft aangevoerd dat de moeder zonder machtiging van de kantonrechter een bedrag van € 1.022 onder de omschrijving van 'administratiekosten' ten gunste van zichzelf aan het vermogen van X heeft onttrokken en een bedrag van € 12.822,50 uit het persoonsgebonden budget aan zichzelf heeft uitbetaald zonder dat hieraan een zorgovereenkomst, facturen, een zorgplan of een urenverantwoording ten grondslag ligt, terwijl zij zich bovendien een bedrag van € 950 van de bankrekening van X heeft toegeëigend nadat zij al was ontslagen als bewindvoerder. Volgens het hof heeft de moeder dit alles

onvoldoende weersproken. Daar komt bij dat de moeder ter zitting heeft verklaard dat haar kennis met betrekking tot het persoonsgebonden budget beperkt is.

In cassatie wordt geklaagd dat het hof de grenzen van de rechtsstrijd heeft overschreden, omdat de wijze waarop de moeder het financiële beheer heeft gevoerd en de vraag of zij daarin is tekortgeschoten, alsmede de vraag of zij voldoende kennis heeft van de relevante regelgeving omtrent het persoonsgebonden budget, door de zus en de nieuwe bewindvoerder niet in de door hen ingediende processtukken aan de orde zijn gesteld; evenmin heeft een van hen in rechte financiële stukken aan het hof overgelegd. Het financiële beheer van de moeder is ter terechtzitting in hoger beroep wel summier aan de orde gesteld, maar de moeder heeft de rechtsstrijd daarover niet uitdrukkelijk aanvaard.

De Hoge Raad oordeelt dat deze klacht faalt. Blijkens artikel 1:448 lid 2 BW kan door de kantonrechter ook ambtshalve ontslag aan een bewindvoerder worden verleend, onder meer wegens gewichtige redenen. Die bevoegdheid komt ook aan het hof als appèlrechter toe. Dat brengt mee dat de (appèl)rechter bij zijn beslissing omtrent het ontslag van een bewindvoerder niet gebonden is aan de gronden die een belanghebbende daarvoor eventueel heeft aangevoerd. Ook feiten en omstandigheden die (pas) ter zitting in hoger beroep naar voren komen, kunnen aan een ontslag van de bewindvoerder ten grondslag worden gelegd, mits hem voldoende gelegenheid is geboden zijn standpunt daaromtrent aan het hof kenbaar te maken en zo nodig zijn standpunt met stukken te onderbouwen.

In de tweede plaats wordt geklaagd dat het hof het beginsel van hoor en wederhoor heeft miskend. Nu de door het hof aan zijn beslissing ten grondslag gelegde gewichtige redenen pas ter zitting in hoger beroep en op summiere wijze door de nieuwe bewindvoerder aan de orde zijn gesteld, waarop de moeder slechts summier kon reageren, had het hof de nieuwe bewindvoerder en de moeder in de gelegenheid moeten stellen hun standpunten met stukken te onderbouwen en over en weer op elkaars stellingen en stukken te reageren.

De Hoge Raad baseert zijn oordeel op de stukken van het geding. De moeder en X hebben in hun beroepschrift aangevoerd dat de slechte verhouding tussen de moeder en de zus onvoldoende zwaarwegend is om de moeder te ontslaan als bewindvoerder, ook omdat over haar functioneren als bewindvoerder geen klachten waren. In het verweerschrift in hoger beroep is namens de nieuwe bewindvoerder uitsluitend ingegaan op de in het beroepschrift opgeworpen grieven in verband met de slechte verhouding tussen de moeder en de zuster.

Ter zitting in hoger beroep is blijkens het proces-verbaal in algemene termen aan de orde gekomen dat de moeder volgens de nieuwe bewindvoerder is tekortgeschoten in het financieel beheer. Uit het proces-verbaal blijkt niet dat de door het hof in zijn beschikking

specifiek vermelde voorbeelden ten aanzien waarvan de nieuwe bewindvoerder een verwijt aan de moeder heeft gemaakt, ter zitting als zodanig aan de orde zijn gesteld of besproken; dat blijkt evenmin uit de beschikking zelf.

In zijn beschikking heeft het hof wel vermeld dat het heeft kennisgenomen van een brief van de nieuwe bewindvoerder. Deze brief is door de nieuwe bewindvoerder zelf geschreven en toegestuurd aan het hof (niet door middel van een zogenoemd V-formulier). In die brief is niet vermeld dat een afschrift daarvan aan (de advocaat van) de moeder en X is gestuurd. Uit het proces-verbaal of de beschikking van het hof blijkt evenmin dat (de toezending van) de brief ter zitting door het hof of door (de advocaat van) de nieuwe bewindvoerder is vermeld, of dat ter zitting specifiek naar de inhoud van deze brief is verwezen. De in de beschikking van het hof vermelde concrete verwijten die grond hebben opgeleverd om de moeder wegens gewichtige redenen te ontslaan als bewindvoerder zijn evenwel rechtstreeks aan deze brief ontleend.

Op grond van het voorgaande dient in cassatie tot uitgangspunt te worden genomen dat de moeder en X geen kennis hebben kunnen nemen van de inhoud van voornoemde brief en zich dus ook niet daarover hebben kunnen uitlaten. Het hof heeft zijn beschikking echter wel in belangrijke mate op de inhoud van die brief gebaseerd. Dit brengt mee dat het beginsel van hoor en wederhoor is geschonden en daardoor in strijd is gehandeld met artikel 19 Rv. De klacht is dus gegrond en de Hoge Raad vernietigt de beschikking van het hof, waarbij opmerking verdient dat dit niet meebrengt dat de moeder (voorshands) weer bewindvoerder wordt, nu de beschikking van de kantonrechter waarbij de nieuwe bewindvoerder als zodanig is benoemd uitvoerbaar bij voorraad is verklaard.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 16-01-2015

ECLI: ECLI:NL:HR:2015:86

Zaaknummer: 14/02755

Wetsartikelen: 1:431 BW, 1:448 BW en 19 Rv

RECHTSPRAAK

Bij het bepalen van de draagkracht dient rekening te worden gehouden met alle schulden van de onderhoudsplichtige, ook met schulden waarop niet wordt afgelost. Het oordeel om in afwijking van deze hoofdregel aan bepaalde schulden geen of minder gewicht toe te kennen, moet worden gemotiveerd.

In de echtscheidingsprocedure verzoekt de vrouw een door de man te betalen partneralimentatie. De rechtbank heeft de partneralimentatie vervolgens op € 90 per maand bepaald en het hof heeft deze op € 65 per maand gesteld.

De man had gesteld dat hij een schuld heeft bij zijn ouders van € 10.000, welk bedrag is aangewend voor het verbeteren van de voormalige echtelijke woning. De vrouw heeft deze stelling gemotiveerd bestreden.

Het hof oordeelde dat de man tegenover de betwisting door de vrouw het bestaan van deze schuld onvoldoende aannemelijk heeft gemaakt. Voorts heeft de man, indien wel zou worden uitgegaan van het bestaan van de schuld, niet nader onderbouwd dat sprake is van een aflossingsverplichting en evenmin dat feitelijk wordt afgelost of rente wordt betaald. Tot slot overwoog het hof dat uit het door de man overgelegde testament van zijn vader blijkt dat de betreffende schuld in de nalatenschap wordt verrekend met zijn erfdeel. Ook dit wijst niet op een daadwerkelijke aflossingsverplichting op dit moment. Op grond van het voorgaande houdt het hof geen rekening met deze schuld.

In cassatie wordt geklaagd over het oordeel van het hof dat bij het bepalen van de draagkracht van de man geen rekening wordt gehouden met de schuld bij zijn ouders omdat de man het bestaan van die schuld onvoldoende aannemelijk heeft gemaakt. De man wijst op een in eerste aanleg overgelegde onderhandse geldleningsovereenkomst, die door hem en zijn ouders is ondertekend en kort gezegd inhoudt dat hij € 10.000 heeft geleend van zijn ouders. Voorts wijst de man op het door hem in hoger beroep overgelegde testament van zijn vader, waarin samengevat staat: 'Ik bepaal dat in mijn nalatenschap de vordering die ik heb op de man ter grootte van € 10.000 dient te worden verrekend met zijn erfdeel, voor zover door hem

niet mocht zijn afgelost.' Gelet op deze gedingstukken vindt de Hoge Raad het oordeel van het hof dat de man het bestaan van de schuld bij zijn ouders onvoldoende aannemelijk heeft gemaakt, onbegrijpelijk. De klacht slaagt daarom.

Voorts wordt in cassatie geklaagd over het oordeel van het hof dat, indien wel zou worden uitgegaan van het bestaan van de schuld, de man niet nader heeft onderbouwd dat sprake is van een aflossingsverplichting en evenmin dat feitelijk wordt afgelost of rente wordt betaald. Ook deze klacht acht de Hoge Raad gegrond. Volgens vaste rechtspraak dient bij het bepalen van de draagkracht rekening te worden gehouden met alle schulden van de onderhoudsplichtige, ook met schulden waarop niet wordt afgelost. Weliswaar kan de rechter redenen aanwezig oordelen om in afwijking van deze hoofdregel aan bepaalde schulden geen of minder gewicht toe te kennen, maar in dat geval dient hij dit oordeel te motiveren. Het hof heeft hetzij de zojuist genoemde hoofdregel miskend, hetzij ontoereikend gemotiveerd waarom het in dit geval van die hoofdregel is afgeweken. De Hoge Raad vernietigt de beslissing van het hof.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 09-01-2015

ECLI: ECLI:NL:HR:2015:40

Zaaknummer: 14/00586